

HAKUILMOITUS

2.2.2026

VN/1245/2026

VN/1245/2026-STM-1

Valtionavustus hoidon jatkuvuusmallien kehittämiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoittaa haettavaksi valtionavustusta hoidon jatkuvuusmallien kehittämiseksi vuosille 2026–2027. Avustuksen tarkoituksena on kattaa kustannuksia, jotka kertyvät hyvinvointialueiden lakisääteisistä tehtävistä erillisistä määräaikaista omalääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamallien kehittämishankkeista.

Tausta ja valtionavustuksen käyttötarkoitus

Vahva tieteellinen näyttö osoittaa, että saman yleislääkärin hoitaessa potilasta hoidon laatu paranee, sairastuvuus ja kuolleisuus vähenevät merkittävästi, terveydenhuollon palveluiden kokonaistarve ja -kustannukset pienenevät ja potilastyytyväisyys paranee. Samaan aikaan, kun tutkimustieto hoidon jatkuvuuden hyödyistä on lisääntynyt, henkilökohtaisen hoidon jatkuvuuden tilanne perusterveydenhuollossa on heikentynyt vuosien ajan ja nykytila on tällä hetkellä suuressa osassa maata huono.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman ja vuoden 2026 talousarviopäätösten mukaisesti on varattu rahoitusta yhteensä 40 miljoonaa euroa vuosille 2026–2028 talousarvion momentille 33.60.39. palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v). Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksiin, jotka kohdistuvat hyvinvointialueiden lakisääteisistä tehtävistä erillisiin määräaikaisiin omalääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamallien kehittämishankkeisiin. Nyt haettavissa olevan valtionavustuksen määrä on 40 miljoonaa euroa ja vähintään puolet tästä määrärahasta myönnetään uusiin ammatinharjoittajamalliin perustuviin kehittämishankkeisiin.

Avustusta voivat hakea hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki. Hakemuksen voi tehdä myös usean hyvinvointialueen yhteistyönä tai yhden tai useamman hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin yhteistyönä.

Avustusten hakuaika alkaa 2.2.2026 ja päättyy 13.3.2026 klo 16.15.

Avustukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001) ja hallintolakia (434/2003). Avustuksen tarkemmat käytön ehdot sekä rajoitukset määritellään avustuspäätöksessä.

Tavoitteet

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on hallitusohjelman mukaisesti kehittää vastaanottotoimintaa sote-keskuksissa ja omalääkäri-, omahoitaja- ja omatiimimalleja hyödyntämällä parantaa hoitoon pääsyä ja vahvistaa hoidon jatkuvuutta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

perusterveydenhuollossa. Hallitusohjelman mukaisesti selvitetään myös ammatinharjoittajan mallin hyödyntämistä. Tavoitteiden edistämiseksi Kestävän hyvinvointiyhteiskunnan ministeriöryhmä asetti marraskuussa 2024 sosiaali- ja terveysministeriön ja valtiovarainministeriön yhteisen Omalääkäriohjelman toimikaudeksi 19.11.2024–1.4.2027.

Hyvinvointialueet ovat kehittäneet erilaisia omalääkärimalleja, omatiimimalleja ja ammatinharjoittajamalleja. Kokeiluja on tuettu Kestävän kasvun ohjelmasta (RRP). Käynnissä olevia ja tulevia kokeiluja seurataan osana Omalääkäri-ohjelmaa. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut Omalääkäriohjelman toimeenpanon tueksi omalääkäriohjelman johtoryhmän.

Omalääkäriohjelman johtoryhmä on linjannut, että kattoterminä ohjelmassa on henkilökoh-
taisen hoitosuhteen jatkuvuuden parantaminen; työ keskittyy avosairaanhoidon vastaanot-
totoimintaan ja koskee kaikkia ammattiryhmiä; kehittämistyön lähtökohtana ovat hyvinvoin-
tialueiden nykyiset mallit, ja erityistä huomiota kiinnitetään siihen, millaisia muutoksia on
realistisesti toteutettavissa lyhyellä ja pidemmällä aikajänteellä.

Rahoitettavien kehittämishankkeiden tulee edistää pääministeri Orpon hallituksen hallitus-
ohjelman jatkuvuuden parantamisen tavoitteita ja omalääkäriohjelman johtoryhmän linjauk-
sia. On välttämätöntä, että hankkeet hyödyntävät RRP-hankekokonaisuudessa tehtyä hoi-
don jatkuvuuden kehittämistyötä.

Rahoitettavalla kehittämistoiminnalla tavoitellaan sitä, että mahdollisimman laajalla osalla
väestöä olisi nimetty omalääkäri ja omahoitaja ja heidän tukena toimisi muita sosiaali- ja
terveydenhuollon ammattilaisia.

Tavoitteena on tukea tieteelliseen näyttöön pohjautuvia, alueellista kehityskulkua tukevia,
omalääkäri- ja tiimimallien käyttöönottoa edistäviä hankkeita, joilla parannetaan hoidon jat-
kuvuutta erityisesti siitä hyötyvän väestönosan osalta. Avustuksia myönnettäessä pyritään
varmistamaan riittävä kehitys koko maan tasolla.

Myönnettävien valtionavustusten tulee kohdistua hyvinvointialueiden lakisääteisistä tehtä-
vistä erillisiin määräaikaisiin omalääkäri-, omatiimi- ja ammatinharjoittajamallien kehittämis-
hankkeisiin. Kehittämishankkeissa voi olla erilaisia osa-alueita, esimerkiksi

- Hyvinvointialueilla kehitettyjen hoidon jatkuvuuden parantamisen toimintamallien
varmistaminen, jatkokehittäminen ja skaalaus. Pelkkä hyvien käytäntöjen levittämi-
nen ei riitä avustuksen saamiseen. Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä
on, että avustus tukee sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kehittämistä ja te-
hostamista, hyvien käytäntöjen levittämistä sekä toimintatapojen uudistamista.
- Väestön jakaminen omalääkäreille ja omahoitajille ja väestömuutosten hallinta
- Kehittämishankkeen seurauksena tapahtuvan hoidon jatkuvuuden parantumisen
seuranta ja arviointi, mittausjärjestelmän implementointi, mittareina ainakin COCI ja
SLICC
- Digipalveluiden ja palveluohjauksen yhteys kehittämishankkeeseen hoidon jatku-
vuuden parantamista tukevalla tavalla
- Toimintamallien kannustinelementtien kehittäminen
- Vertailu virkaomalääkärimallin ja ammatinharjoittajaomalääkärimallin välillä
- Hoidon jatkuvuusmallien yhteys työterveyshuoltoon
- Omahoitajien työn kehittäminen ja kannustaminen, työparityö omalääkärin kanssa
- Hoidon tarpeen arvioinnin merkityksen muuttuminen henkilökohtaisen hoitosuhteen
jatkuvuuden parantuessa
- Riittävän omalääkäri- ja omahoitajamäärän turvaaminen
- Yleislääketieteen erikoislääkäreiden veto- ja pitovoimien vahvistaminen
- Sektoritöiden, esimerkiksi neuvolatyön ja kouluterveydenhuollon, yhdistäminen
omalääkärin työhön
- Yleislääketieteen erikoislääkärikoulutuksen ja YEK-vaiheen koulutuksen yhdistämi-
nen omalääkärin työhön

- Ammatinharjoittajamallien kokeilun tai käyttöönottamisen edistäminen
- Yksityisen sektorin tietotaitoa hyödyntävät hoidon jatkuvuuden kehittämisen hankkeet
- Erityisryhmille kuten iäkkäiden palveluiden piirissä olevien räätälöityjen hoidon jatkuvuusmallien kehittäminen
- Lähiesihenkilötyön kehittäminen tukemaan hoidon jatkuvuutta.
- Ammatinharjoittajamallin kehittäminen helpottamaan omalääkäreiden saamista kohteisiin, joihin on ollut vaikea rekrytoida lääkäreitä
- Omalääkärin ja omahoitajan hoidon jatkuvuuden parantaminen erisuuruisilla vastuuväestöillä
- Lääkinnällisellä laitteella tehtävän kansallisen teknologia-avusteisen hoidon tarpeen arvioinnin kehittäminen hyvinvointialueiden yhteistyönä osana omalääkärien, omahoitajien ja omatiimien työtä

Kehittämistoiminnan tuki

STM toimii valtionavustusviranomaisena ja valvoo hankkeita. THL tukee osaltaan kehittämistoimintaa ja toteuttaa kehittämistyön arviointia.

Avustukseen oikeuttavat kustannukset

Hyväksyttäviä kustannuksia ovat hankkeen tavoitteen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset

1. hallinnointikustannukset;
2. henkilöstökustannukset;
3. matka- ja majoituskustannukset ja
4. määritellyn tavoitteen toteuttamiseksi välttämättömät muut kuin 1-4 kohdassa tarkoitetut kustannukset.

Hankkeen toimeenpanossa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että hankesuunnitelma ei sisällä päällekkäisiä toimenpiteitä muiden valtionavustusten tai valtionosuuksiin sisältyvän hyvinvointialueen tai Helsingin kaupungin perusrahoitukseensisältyvien velvoitteiden kanssa. Avustusta voidaan käyttää vain kustannuksiin, joita ei korvata muulla julkisella tuella tai rahoituksella. Hankkeen tavoitteen toteuttamiseksi välttämättömiin kehittämiskustannuksiin voi sisältyä myös lääkäri- ja hoitajaresurssin hankintaa, siltä osin kuin se suoraan tukee hankesuunnitelmaan sisältyvien tavoitteiden toteutumista ja on välttämätön osa kehitettävää mallia tai toimintaa.

Hakeminen

Avustusta voivat hakea hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki. Hakemuksen voi tehdä myös usean hyvinvointialueen yhteistyönä tai yhden tai useamman hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin yhteistyönä.

Mikäli avustusta on tarkoitus välittää eteenpäin toiselle organisaatiolle, hakijan lisäksi myös kaikki hankkeeseen osallistuvat osatoteuttajat tulee ilmoittaa hakemuksessa ja erillisissä talousarvioissa (talousarviolomakkeella omalla välilehdellä). Osatoteuttajiksi luetaan toimijat, joille avustusta siirretään.

Avustusta haetaan hakulomakkeella, jonka lisäksi toimitetaan hankesuunnitelma, talousarvio vuosille 2026–2027, valtionavustuksen hakijan vakuutus pakotteista ja liite kriteerien täyttymisestä. Suunnitelmassa tulee esittää hankkeen tavoitteet, toimenpiteet niiden saavuttamiseksi ja juurruttamiseksi pitkäaikaiseen käyttöön, tavoiteltavat tulokset sekä aikataulu ja viestintäsuunnitelma. Hankesuunnitelmasta ja talousarviosta on käytävä ilmi, mikä osuus rahoituksesta käytetään ammatinharjoittajamallin kehittämiseen.

Hakemuksessa tarvittavien asiakirjojen pohjat sekä ohjeet lomakkeiden täyttöön ovat saatavilla sosiaali- ja terveysministeriön internet-sivuilla osoitteesta: https://stm.fi/valtionavustukset_lomakkeet.

Mikäli avustuksen hakijalle on myönnetty jo aikaisemmin avustusta samaan tarkoitukseen, hankesuunnitelmassa tulee kuvata selkeästi, mikä osa toiminnasta on toteutettu tai toteutetaan aikaisemmin myönnetyllä avustuksella, ja mitkä toimenpiteet suunnitellaan toteutettavaksi uudella valtionavustuksella.

Avustus on käytettävissä heti sen myöntämisen jälkeen 31.12.2027 asti.

Avustus myönnetään täysimääräisenä eli omarahoitussuutta ei vaadita. Hyvinvointialueita kannustetaan kuitenkin yhteensovittamaan kehittämiskokonaisuuteen liittyvä oma työnsä siten, että kehitettävä toiminta integroituu mahdollisimman saumattomasti hyvinvointialueen muuhun toimintaan.

Allekirjoitettu hakemus liitteineen tulee toimittaa sähköisessä muodossa sosiaali- ja terveysministeriön kirjaamoon (kirjaamo.stm@gov.fi) 13.3.2026 klo 16.15 mennessä viitteellä VN/1245/2026.

Määräajan jälkeen saapuneita hakemuksia ei käsitellä.

Hakijoille ilmoitetaan päätöksestä kirjallisesti. Päätökset pyritään tekemään kevään 2026 aikana.

Avustusta voidaan myöntää yhdelle hankekokonaisuudelle kutakin hyvinvointialuetta tai Helsingin kaupunkia kohden.

Hakemusten arviointi

Hankeen on pohjauduttava hyvinvointialueen strategiaan tavoitteisiin ja sillä on oltava hyvinvointialueen johdon vahva tuki.

Kultakin avustettavalta hankkeelta edellytetään yhteistyötä muiden valtionavustusta saavien hyvinvointialueiden kanssa ja valtakunnallista verkostoitumista hoidon jatkuvuusmallien kehittämiseksi, sekä RRP-hankekokonaisuudessa tehdyn kehittämistyön hyödyntämistä.

Hanketoimijat ovat velvollisia toimittamaan THL:lle ja STM:lle tavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi ja arvioimiseksi tarpeelliset tiedot. Hankkeet vastaavat osaltaan tiedon analysoinnista.

Sosiaali- ja terveysministeriö voi myöntää avustusta vain, jos valtionavustuslain 7 § 1 mom. mukaiset avustuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Ministeriö ottaa yleiset edellytykset huomioon myös avustuksen määrää harkittaessa.

Hakemusten arviointi ja keskinäinen vertailu perustuvat tarkoituksenmukaisuusharkintaan huomioiden valtionavustuksen euromäärät ja kokonaisarviointiin, jossa tarkastellaan seuraavia kriteereitä:

- Edellä tässä hankeilmoituksessa kuvattujen tavoitteiden toteutumisen edistäminen
- Edellä tässä kappaleessa kuvattujen ja hankkeilta edellytettävien vaatimusten toteutuminen
- Hakemuksessa on kuvattu selkeä ja kattava, tarvelähtöinen suunnitelma kokonaisuuden kehittämiseksi. Hakijan on pystyttävä kuvaamaan uskottavasti mahdollisuudet toteuttaa hanke.
- Hakemuksessa on kuvattu selkeä suunnitelma hankkeen aikaiselle seurannalle ja arvioinnille, mittareina on käytössä ainakin COCI ja SLICC
- Hakemuksessa on kuvattu selkeä suunnitelma sille, miten toiminta jatkuu hankkeen jälkeen hyvinvointialueella.
- Mahdollinen aikaisemmin ko. tarkoitukseen myönnetty valtionavustus.

- Kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistaminen ja hoidon jatkuvuutta parantavien toimintamallien käyttöönoton edistäminen molemmilla kansalliskielillä.
- Omalääkäri 2.0 selvityksen tietopohjan ja Perusterveydenhuollon avovastaanottotoiminnan mallit sote-järjestelmässä, Hyvä käytäntö –konsensussuosituksen tietopohjan hyödyntäminen
- Hanke ja siinä kehitettävät toimintamallit integroituvat sujuvasti hyvinvointialueen muuhun toimintaan.
- Hankkeessa kehitetään henkilökohtaista hoidon jatkuvuutta yhdessä jatkuvuutta tukevien digitaalisten ratkaisujen kanssa

Hakemusten arvioinnissa tehdään yhteistyötä THL:n kanssa, ja STM tekee päätökset myönnettävistä valtionavustuksista.

Lisätietoja

Avustusta koskeviin kysymyksiin vastaavat sosiaali- ja terveysministeriössä

Lääkintöneuvos Sari Raassina, p. 029 516 3346 (sisällölliset kysymykset)

Ylilääkäri Tapani Hämäläinen, p. 029 516 3510 (sisällölliset kysymykset)

Suunnittelija Alisa Junkala, p. 029 516 3216 (valtionavustuksen hakumenettelyihin liittyvät kysymykset)

Tietoa sosiaali- ja terveysministeriön valtionavustuksista: <https://stm.fi/rahoitus-ja-avustukset/valtionavustukset>

Valtionavustuksista yleisesti: <https://vm.fi/valtionavustukset>